

Zaaknummer : 250898

Raadsvergadering : 16-02-2022

Onderwerp : **Verruiming aantal burgercommissieleden van drie naar vier**

Collegevergadering :

Portefeuillehouder : Burgemeester J.H.A. van Oostrum

Steller : Joyce Satijn, griffier tel. : 0545250800

Te nemen besluit

1. Het aantal toegestane burgercommissieleden na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 per fractie verruimen van drie naar vier.
2. Dit besluit verwerken in de eerstvolgende wijziging van het Reglement van Orde. De verwachting is dat dit Reglement na de zomer, na evaluatie van het nieuwe vergadermodel, voor besluitvorming aan de raad wordt aangeboden.
3. Voor de verruiming van het aantal burgercommissieleden budget op te nemen in de Bestuursrapportage 2022 (eerste begrotingswijziging 2022).
4. Vanaf 16 maart 2022 geen een presentievergoeding meer uit te keren aan burgercommissieleden voor deelname aan de klankbordgroep Duurzaamheid en de Raadswerkgroep Omgevingswet, want daarvoor is geen formele grondslag.

Waarom dit voorstel en wat is het beoogd effect

In het overleg van het presidium van 24 november (en ook al eerder) is aangegeven dat een aantal fracties voorstander is van het verhogen van het aantal commissieleden. Deze fracties hebben behoefte aan meer menskracht.

Het doel van het werken met commissieleden kan zijn:

- ervaring opdoen in de politiek;
- de werkdruk van raadsleden verlichten;
- meer mensen betrekken bij de lokale politiek

Op dit moment mogen fracties maximaal drie burgercommissieleden benoemen. Een aantal fracties wenst dat aantal uit te breiden tot vier.

Argumentatie

- 1.1. Er is een wens van een aantal fracties.
- 1.2. Sinds de decentralisaties (sociaal domein maar ook Omgevingswet) zijn er meer complexe dossiers bij de raad op het bordje gekomen, waardoor ook de behoefte aan meer ondersteuning gegroeid is (vooral bij kleine fracties).
- 1.3. Er zijn ook steeds meer bijeenkomsten waar alleen commissie- of raadsleden mogen komen (omdat de doelgroep van de bijeenkomst wordt beperkt vanwege de aard van de bijeenkomst, het informele karakter of vertrouwelijkheid).
- 1.4. Benoemde burgercommissieleden hebben toegang tot het raadsinformatiesysteem Ibabs, mogen daar alle stukken zien en een niet benoemd lid mag dat niet. Dit argument kan tevens als een nadeel worden gezien. De hoeveelheid mensen die inzage heeft in gevoelige, vertrouwelijke stukken wordt groter. En daarmee het risico op "lekkens".
- 1.5. Uitbreiding van het aantal burgercommissieleden betekend niet dat alle fracties er gebruik van maken. Het kan, maar het hoeft niet. Het is geen verplichting, maar een optie. Niet iedere fractie ziet op dit moment een meerwaarde en/of een wenselijkheid.
- 1.6. Fracties hoeven niet altijd gebruik te maken van de mogelijkheid. De mogelijkheid kan ook gebruikt worden om mensen voor de verkiezingen of tussentijds op te leiden, te trainen of kennis te laten maken met het politieke werk. Het biedt ook de mogelijkheid om tijdelijk of permanent op bepaalde terreinen specifiek deskundige inwoners die lid zijn van een partij in te schakelen in het politieke proces.
- 2.1. Formalisering van dit besluit kan gebeuren in de eerstvolgende wijziging van het Reglement van Orde. De verwachting is dat dit Reglement na de zomer, na evaluatie van het nieuwe vergadermodel, voor besluitvorming aan de raad wordt aangeboden.

- 3.1. De financiële consequenties zijn moeilijk in te schatten/te bepalen en afhankelijk van aantal burgercommissieleden en de mate waaraan ze deelnemen aan commissievergadering en de hoeveelheid reiskosten.
- 4.1. Er mag volgens het art. 3.4.1 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers alleen een vergoeding worden uitgekeerd voor deelname aan commissies. De auditcommissie is zo'n formele commissie. De klankbordgroep Duurzaamheid en de Raadswerkgroep Omgevingswet niet, zoals de naamgeving al zegt.
- 4.2. Door alleen formele commissies in te stellen, wat alleen mag door de raad worden nut en noodzaak beter afgewogen en word de vergader- als ook de werkdruk voor raadsleden en burgercommissieleden (deels) beperkt. Overigens kunnen ook het college en de burgemeester commissies instellen maar daar mogen dan geen raadsleden lid van zijn.

Kanttekeningen en risico's

1. Zoals hiervoor al genoemd wordt door het uitbreiden van het aantal burgercommissieleden de hoeveelheid mensen die inzage heeft in gevoelige, vertrouwelijke stukken groter. En daarmee het risico op onbewust "lekkens". Aan de andere kant valt het risico mee. Echt geheime stukken komen slechts sporadisch voor en daar wordt de toegang beperkt tot raadsleden. Het is ook niet zo dat burgercommissieleden veel meer informatie krijgen dan inwoners (kunnen) krijgen via de gemeentelijke kanalen als (raads)website, Berkelbericht, sociale media. Hooguit is het meer, sterker intern gericht of op de doelgroep raads- en commissieleden gericht, soms wat vroegtijdiger (zoals persberichten).
2. We moeten oog hebben voor een goede verhouding tussen het aantal raadsleden en het aantal commissieleden. Opleiding en training van nieuwe potentiële raadsleden zou ook binnen de partijen kunnen plaatsvinden (naast dat kan binnen de bandbreedte van X aantal burgercommissieleden per fractie). Er zit ook een verhouding tussen het aantal inwoners en het aantal actieve politieke leden. In dit voorstel worden dat maximaal 59 politiek actieve mensen. Waaronder of naast inwoners die al anderszins politiek actief zijn (bijvoorbeeld in het bestuur of werkgroep van een politieke partij of soortgelijke organisatie). De paradox is dat partijen enerzijds moeite hebben met het rekruteren van (potentiële) raadsleden en anderzijds het aantal burgercommissieleden willen uitbreiden.
3. Alle burgercommissieleden moeten ook bediend worden door de griffie en de ambtelijke organisatie. Denk bijvoorbeeld aan informatieverstrekking, vragen beantwoorden, ondersteuning bij gebruik IBabs en ICT, extra werk voor de personeels- en salarisadministratie, financiën etc. Het zal voor de afzonderlijke taakvelden moeilijk in uren te kwantificeren zijn, maar ieder burgercommissielid erbij betekent zowel incidenteel (benoeming, ICT, IBabs regelen, kennismaking/uitleg werkwijze door de griffier etc.) als structureel extra werk (o.a. ondersteuning door de griffie en ICT).

Financiën

De vergoeding voor de werkzaamheden van een commissielid per vergadering per 1 januari 2022 bedraagt € 90,02 (uitwerking art. 3.4.1 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers). Daarnaast heeft een commissielid recht op een vergoeding van de reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie en reis- en verblijfskosten voor reizen binnen de gemeente gemaakt voor de uitoefening van de functie (art. 3.4.3 Rechtspositiebesluit), vergoeding van scholingskosten in verband met de vervulling van de functie van raads- of commissielidmaatschap (art. 4 van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Berkelland 2019) en het in bruikleen verstrekken van een computer (i.c. iPad). Behalve het device zelf (ongeveer € 500 per stuk) zijn hier nog kosten voor licenties en abonnementen (iBabs) aan verbonden (€ 120 per gebruiker per jaar).

Dus per commissielid:

- Eenmalige investering: € 500 (iPad)

Per jaar:

- Vaste kosten: € 120 (abonnement iBabs)
- Variabele kosten: maximaal € 90,02 x 2 sessies x 17 Politieke Avonden = € 3.060,68 + declaratie reiskosten (Hier gaan we uit van de maximale inzet van een burgercommissielid op een Politieke Avond).
- Totaal: (theoretisch) maximaal € 3.180,68 + declaraties reiskosten per jaar.

Bij 28 commissieleden (maximaal 4 burgercommissieleden bij 7 fracties):
Maximaal: (theoretisch) € 89.059,04 + declaraties reiskosten per jaar

Bij 32 commissieleden (maximaal 4 raadsleden bij 8 fracties):
Maximaal: (theoretisch) € 101.781,76 + declaraties reiskosten per jaar

Daadwerkelijke uitgegeven aan declaraties en vergoedingen commissieleden afgelopen jaren:
€ 7.188,11 (2019) en € 7.546,20 (2020) en daarnaast zijn er kosten gemaakt voor iPads en abonnement iBabs.

Los daarvan staat nog een ambtelijke inzet (in tijd/uren) maar die is zoals bij het kopje kanttekeningen en risico's staat moeilijk te kwantificeren.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Mochten er commissieleden zijn met een beperking dan worden daarvoor indien nodig voorzieningen getroffen.

Communicatie

Het besluit wordt op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt via de rubriek "als de hamer valt" in Berkelbericht, op onze website en wordt later verwerkt in de eerstvolgende wijziging van het Reglement van Orde.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Het initiatief voor dit voorstel komt van een aantal raadsfracties. Het initiatief is meermaals besproken in het presidium. De gemeenteraad mag zelf bepalen of en hoeveel burgercommissieleden men wil toelaten.

Planning en evaluatie

Het besluit zal na de gemeenteraadsverkiezingen ingaan en verwerkt worden in de eerstvolgende wijziging van het Reglement van Orde.

Qua evaluatie worden de volgende momenten voorgesteld:

- zomer 2022 (we hebben dan enkele maanden ervaring opgedaan)
- natuurlijke momenten zoals herzieningen van het Reglement van orde.

Zo nodig kan er een "stand stil", een bevroering worden afgesproken, in de zin van: we houden het bij het aantal burgercommissieleden op dat moment en we gaan op natuurlijke momenten of na de volgende gemeenteraadsverkiezingen terug naar bijvoorbeeld maximaal drie burgercommissieleden per fractie.

Alternatieven

1. Alternatief is het aantal toegestane burgercommissie op maximaal drie laten. Want voor ons model, met twee x twee sessies is het niet noodzakelijk dat er meer dan drie commissieleden per fractie benoemd zijn; ook niet als er na de verkiezingen éénmansfracties zijn. Tijdens de parallelle sessies kan met het raadslid en drie commissieleden een afvaardiging vanuit de fractie in alle sessies gerealiseerd worden.
2. Alternatief is ook om te kijken naar de wijze waarop de griffie de (rechtstreeks gekozen) raadsleden nog beter kan ondersteunen, op het gebied van: positionering, informatievoorziening, onderzoek, communicatie en participatie, opleiding. In dat geval moet er gekeken worden naar de ideale omvang van de griffie. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft daarover recent (december 2021) nog een hulpmiddel in de vorm van een beslisboom opgesteld.

Het presidium,
de griffier, de voorzitter,

J. Satijn. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 16-02-2022

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ;

b e s l u i t :

1. Het aantal toegestane burgercommissieleden na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 per fractie te verruimen van drie naar vier.
2. Dit besluit te verwerken in de eerstvolgende wijziging van het Reglement van Orde. De verwachting is dat dit Reglement na de zomer, na evaluatie van het nieuwe vergadermodel, voor besluitvorming aan de raad wordt aangeboden.
3. Voor de verruiming van het aantal burgercommissieleden budget op te nemen in de Bestuursrapportage 2022 (eerste begrotingswijziging 2022).
4. Vanaf 16 maart 2022 geen presentievergoeding meer uit te keren aan burgercommissieleden voor deelname aan de klankbordgroep Duurzaamheid en de Raadswerkgroep Omgevingswet, want daarvoor is geen formele grondslag.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 16-02-2022

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Verruiming aantal burgercommissieleden van drie naar vier

Huidige situatie

De Verordening op de raadscommissies 2021 zegt over commissieleden het volgende:

Artikel 4. Samenstelling; benoeming Commissievoorzitter

1. Een raadscommissie bestaat uit ten minste één en maximaal drie commissieleden per fractie.
2. De commissieleden worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Zowel raadsleden als niet-raadsleden kunnen lid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13, 14 en 15 van de wet zijn zover mogelijk van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn. In de periode 2018-2022 zijn 18 commissieleden benoemd verdeeld over zeven fracties (peildatum 1 december 2021). De gemeenteraad van Berkelland kent 27 raadsleden. Bij een verhoging van commissieleden tot maximaal vier commissieleden per fractie kan dit leiden tot een aantal van 28 commissieleden (bij een verdeling over 7 fracties na maart 2022) of van 32 commissieleden (bij een verdeling over 8 fracties) tegenover 27 raadsleden.

In januari 2022 zijn we gestart met een nieuw vergadermodel. De commissieleden kunnen in de beeld- en in de oordeelsvormende sessies als woordvoerder optreden en/of als toehoorder aanwezig zijn. In het presidium van 25 augustus 2021 is de afspraak gemaakt dat er maximaal twee leden van een fractie bij een beeldvormende dan wel oordeelsvormende sessie aanwezig zijn, waarvan één woordvoerder.

In dit model, met twee x twee sessies is het niet noodzakelijk dat er meer dan drie commissieleden per fractie benoemd zijn; ook niet als er na de verkiezingen éénmansfracties zijn. Tijdens de parallelle sessies kan met het raadslid en drie commissieleden een afvaardiging vanuit de fractie in alle sessies gerealiseerd worden. Een uitbreiding met vierde commissielid geeft wel (nog) meer flexibiliteit qua bezetting. Zeker in het geval van afwezigheid, ziekte, vakantie van fractieleden. Ook kan een beroep gedaan worden op specifiek deskundige partijleden. Daarnaast gelden de eerdergenoemde voordelen als:

- ervaring kunnen opdoen in de politiek;
- de werkdruk van raadsleden verlichten;
- meer mensen betrekken bij de lokale politiek

Eisen aan commissielid

Een commissielid dient te voldoen aan hetgeen in de artikelen 10, 11, 12 en 13 Gemeentewet is bepaald. Deze artikelen uit de Gemeentewet bepalen dat het commissielid een ingezetene van de gemeente moet zijn, ouder dan 18 jaar en niet uitgesloten van het kiesrecht. Deze persoon mag niet als advocaat of adviseur werken ten behoeve van de gemeente of een tegenpartij van de gemeente en niet als gemachtigde in geschillen met de gemeente optreden. Het commissielid mag geen openbare betrekkingen vervullen (wettelijk vastgelegde functies, zoals griffier van de provincie) en moet zijn of haar nevenfuncties openbaar maken. Na benoeming dient hij of zij een eed of belofte af te leggen